

POSTANOWIENIE

24 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszczke

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 24 lipca 2023 r. w Warszawie wniosku J. P. o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 9 lutego 2022 r., III Ca 148/21, wydanego w sprawie z wniosku J. P. z udziałem W. M., T. C., A. S., J. C., T. K., M. M., B. C. i J. S. o zasiedzenie,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 grudnia 2020 roku, I Ns 30/20, Sąd Rejonowy w Limanowej oddalił wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości z dniem 1 września 2018 r.

Postanowieniem z 9 lutego 2022 roku, III Ca 148/21, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił apelację wnioskodawcy.

Sąd drugiej instancji ustalił, że przedmiotem wniosku jest nieruchomość, na której poprzednik prawny wnioskodawcy wybudował parking dla pobliskiej stacji narciarskiej z ośrodkiem wypoczynkowym. W 2012 roku wnioskodawca kupił stację narciarską wraz nakładami na cudzą nieruchomość w postaci parkingu. Wcześniej, postanowieniem z 29 czerwca 2006 roku, I Ns 495/05, SR w Limanowej stwierdził

zasiedzenie tej nieruchomości z dniem 1 stycznia 2005 roku przez przeciwników wniosku w niniejszej sprawie uznając za wykazane, że nieruchomość była pastwiskiem w posiadaniu samoistnym uczestników. Wnioskodawca wniósł o wznowienie tego postępowania ze względu na nieuczestniczenie w nim jego poprzednika prawnego (posiadacza parkingu). SR w Limanowej odrzucił skargę o wznowienie postanowieniem z 27 września 2013 r., I Ns 661/13, a SO w Nowym Sączu postanowieniem z 28 września 2019 r., III Cz 379/19, oddalił zażalenie wnioskodawcy uznając skargę za spóźnioną, wniesioną po upływie trzymiesięcznego terminu z art. 407 § 1 k.p.c. od dowiedzenia się przez poprzednika prawnego wnioskodawcy o postanowieniu z 29 czerwca 2006 r.

Sąd odwoławczy uznał, że nawet przy założeniu, że posiadanie wnioskodawcy i jego poprzednika prawnego było samoistne i w dobrej wierze, to 20-letni termin przedawnienia można liczyć dopiero od 2 stycznia 2005 roku, gdyż postanowienie z 29 czerwca 2006 r. stwierdzające zasiedzenie parkingu przez uczestników z dniem 1 stycznia 2005 r. korzysta z rozszerzonej prawomocności materialnej. Skoro więc orzeczenie to stwierdza nabycie własności nieruchomości przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2005 roku, to jego moc wiążąca obejmuje też samoistne posiadanie nieruchomości przez uczestników do 1 stycznia 2005 roku, a w konsekwencji bieg okresu zasiedzenia na rzecz wnioskodawcy mógł rozpocząć się najwcześniej 2 stycznia 2005 roku. Wobec niemożności zasiedzenia nieruchomości przed 1 stycznia 2025 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawcy.

Wnioskodawca skargą kasacyjną zaskarżył postanowienie Sądu drugiej instancji w całości zarzucając naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 510 §1, 365, 366 oraz 523 k.p.c., przez uznanie, że Sąd odwoławczy był związany oczywiście nieprawdziwym ustaleniem w sprawie I Ns 495/05 SR w Limanowej, iż asfaltowy parking był do 1 stycznia 2005 r. pastwiskiem, na którym uczestnicy wypasali swoje zwierzęta.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na istotne zagadnienie prawne, a mianowicie czy dobro wymiaru sprawiedliwości dopuszcza, aby na skutek rozszerzonej prawomocności materialnej orzeczenia stwierdzającego

zasiedzenie kolejne orzeczenia w tym przedmiocie były oparte na oczywistej nieprawdzie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. prawomocne stwierdzenie zasiedzenia wiąże wszystkie sądy i organy administracji publicznej, co oznacza, że z dniem 1 stycznia 2005 r. uczestnicy postępowania stali się właścicielami nieruchomości niezależnie od tego, czy zostały spełnione przesłanki zasiedzenia. Przepis ten nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu zasiedzenia przez inną osobę z dniem 2 stycznia 2005 r. lub późniejszym, gdyż można nabyć własność z dniem 1 stycznia 2005 r. i utracić ją następnego dnia.

Jednakże na podstawie art. 366 k.p.c. prawomocne stwierdzenie zasiedzenia wywołuje także głębsze skutki, sięgające podstawy zasiedzenia, którą jest samoistne posiadanie rzeczy przez określony czas. Na podstawie art. 366 k.p.c. ten sam czas posiadania nie może być podstawą różnych stwierdzeń zasiedzenia tej samej rzeczy. Wyrok prawomocny wydany w procesie ma powagę rzeczy osądzonej tylko między tymi samymi stronami. Jednakże na podstawie art. 510 k.p.c. postanowienie wydane w postępowaniu nieprocesowym ma powagę rzeczy osądzonej między wszystkimi zainteresowanymi, czyli osobami, których praw dotyczy wynik postępowania. Postępowanie o stwierdzenie zasiedzenia dotyczy praw posiadacza rzeczy objętej wnioskiem. Dlatego, jak zasadnie uznały sądy obydwu instancji, art. 366 k.p.c. stoi na przeszkodzie zaliczeniu czasu posiadania parkingu przez poprzednika prawnego wnioskodawcy przed 1 stycznia 2005 r. do czasu koniecznego do zasiedzenia nieruchomości przez wnioskodawcę. Zainteresowanemu, który nie brał udziału w sprawie, na podstawie art. 524 § 2 k.c. przysługuje skarga o wznowienie od nieprawidłowego stwierdzenia zasiedzenia, pod warunkiem zachowania terminu do wniesienia skargi.

W sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne. Wbrew wnioskowi o przyjęcie skargi do rozpoznania rozszerzona prawomocność materialna postanowienia w postępowaniu nieprocesowym (tak sądy obydwu instancji określiły rozszerzenie powagi rzeczy osądzonej na zainteresowanych niebiorących udziału w sprawie) nie oznacza oparcia rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie na „oczywistej

nieprawdzie", iż uczestnicy wypasali owce na asfaltowym parkingu. Sąd odwoławczy nie ustalił takiego faktu, sprzecznego ze zdrowym rozsądkiem, jak słusznie zauważył skarżący. Sąd jedynie stwierdził przeszkodę prawną do zaliczenia okresu posiadania przed 1 stycznia 2005 r. do okresu koniecznego do zasiedzenia nieruchomości przez skarżącego.

W postępowaniu cywilnym sąd nie jest związany ustaleniem faktów w innych postępowaniach, z wyjątkiem ustalenia popełnienia przestępstwa w postępowaniu karnym (art. 11 k.p.c.), i nie ma przeszkód do ustalenia w dowolnym postępowaniu cywilnym, że także przed 1 stycznia 2005 r. poprzednik prawny skarżącego był samoistnym posiadaczem nieruchomości zasiedzanej przez uczestników. Jednakże art. 366 k.p.c. zakazuje doliczenia tego posiadania do posiadania nieruchomości przez skarżącego.

Warto zwrócić uwagę na okoliczność, iż uczestnicy, uzyskując zasiedzenie w oparciu o nieprawdziwe twierdzenia oraz zatajając używanie przedmiotu zasiedzenia przez właściciela stacji narciarskiej, nie pokrzywdzili skarżącego, lecz jego poprzednika prawnego. Można domniemywać, że gdyby zbywca stacji narciarskiej i nakładów w postaci parkingu przeszkodził w stwierdzeniu zasiedzenia (np. wniósł w terminie skargę o wznowienie), to zażądałby od skarżącego wyższej ceny za stację narciarską i parking. A jeśli zbywca zataił przed skarżącym fakt zasiedzenia parkingu oraz utraty możliwości wznowienia postępowania, to skarżącemu służą uprawnienia z rękojmi.

Jeżeli skarżący wyda właścicielom nieruchomości, powstanie roszczenie skarżącego o zwrot nakładów na podstawie art. 226 k.c. i sąd rozpoznający to roszczenie samodzielnie będzie badał przesłanki zwrotu wartości nakładów, w tym czy nakłady zostały dokonane przez posiadacza samoistnego i jaki był charakter tego posiadania (w dobrej czy złej wierze).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

(A.T.)

[f.n]